

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

10.04.17 № 7435/С/2-17/22

На № 6-182/2017 від 20.02.2017

**Народному депутату України
Долженкову О. В.**

Про надання інформації щодо соціального
захисту внутрішньо переміщених осіб

Шановний Олександр Валерійовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, Міністерством юстиції, Міністерством фінансів та Міністерством охорони здоров'я на виконання доручення Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 03.03.2017 № 8136/1/1-17 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 24.02.2017, щодо надання інформації стосовно соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та на доповнення до листа від 15.03.2017 № 5333/0/2-17/22 повідомляє.

Щодо інформації про кількість взятих на облік внутрішньо переміщених осіб та про кількість внутрішньо переміщених осіб, які отримують щомісячну адресну допомогу

За оперативною інформацією структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних і Київської міської державних адміністрацій станом на 02.02.2017 взято на облік 1 640 335 внутрішньо переміщених осіб або 1 321 194 сім'ї, з них за січень 2017 року виплачено щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг (далі – щомісячна адресна допомога), 164 887 сім'ям на загальну суму 251 318 878 гривень.

Щодо можливості підвищення розміру щомісячної адресної допомоги до розміру прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб у 2017 році

За інформацією Мінфіну, на сьогодні видатки державного бюджету на 2017 рік розподілено, тому вишукати додаткові кошти для доведення розміру щомісячної адресної допомоги до розміру прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб немає можливості.

Відносини, які виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання тощо, регулюються Бюджетним кодексом України (далі – Кодекс).

Одним із принципів бюджетної системи України Кодексом визначено збалансованість, відповідно до якого повноваження на здійснення витрат бюджету повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період.

Порядок внесення змін до закону про Державний бюджет України визначено статтею 52 Кодексу. Зокрема, збільшення видатків на реалізацію програм соціально-економічного розвитку може бути розглянуто у разі перевиконання за підсумками трьох кварталів надходжень Державного бюджету України, врахованих у розписі Державного бюджету України на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків відповідно до частини першої статті 53 Кодексу.

Крім того, Конституційний Суд України у рішенні від 26.12.2011 № 20-рп/2011 підкреслив, що одним з визначальних елементів у регулюванні суспільних відносин у соціальній сфері є додержання принципу пропорційності між соціальним захистом громадян та фінансовими можливостями держави. При цьому було зазначено, що згідно зі статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави.

Також повідомляємо, що Міністерство соціальної політики з метою виконання завдання, визначеного підпунктом 2 пункту І протокольного рішення Ради у справах осіб з інвалідністю від 01.12.2016, розробило та відповідно до § 37 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (зі змінами), направило на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади проект постанови Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг” (лист Мінсоцполітики від 15.03.2017 № 5315/0/2-17/22).

Проектом акта передбачено підвищення розміру щомісячної адресної допомоги дітям з інвалідністю із числа внутрішньо переміщених осіб і надання права на таку допомогу військовослужбовцям із числа внутрішньо переміщених осіб, які захищають незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та беруть безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції, та членам їхніх сімей, незалежно від наявності житлового приміщення.

Щодо проведення верифікації отримувачів щомісячної адресної допомоги

Відповідно до Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання / перебування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 365 „Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам”, визначено механізм здійснення контролю за проведенням виплати внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання / перебування незалежно від факту реєстрації місця проживання / перебування пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, субсидій та пільг

(далі – соціальні виплати) за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Контроль за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам здійснюють структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі – структурні підрозділи з питань соціального захисту населення) шляхом відвідування не рідше ніж один раз на шість місяців фактичного місця проживання / перебування внутрішньо переміщеної особи, про що складається акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї за формою, встановленою Мінсоцполітики.

За відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання / перебування представник структурного підрозділу з питань соціального захисту населення або робочої групи, що утворюється з представників територіальних підрозділів МВС, ДМС, СБУ, Національної поліції, Держфінінспекції, Держаудитслужби та Пенсійного фонду за рішенням районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад робить відповідний запис в акті обстеження матеріально-побутових умов сім'ї і залишає внутрішньо переміщеній особі повідомлення про необхідність протягом трьох робочих днів з'явитися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення для проходження фізичної ідентифікації.

Якщо внутрішньо переміщена особа протягом трьох робочих днів не з'явилася до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, такий підрозділ надсилає їй рекомендованим листом повторне повідомлення про необхідність протягом трьох робочих днів з'явитися для проходження фізичної ідентифікації.

За інформацією Мінфіну, з 01.03.2016 розпочато роботу з проведення перевірок соціальних виплат. Відповідно до пункту 9 Порядку здійснення верифікації та моніторингу достовірності інформації, поданої фізичними особами для нарахування та отримання соціальних виплат, пільг, субсидій, пенсій, заробітної плати, інших виплат, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 136 (далі – Порядок), у разі виявлення під час верифікації та моніторингу невідповідності інформації, на підставі якої призначено (продовжено), нараховано або проведено державну виплату, Мінфін надсилає розпоряднику бюджетних коштів та / або іншому органу, який проводить виплати за рахунок коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, рекомендацію щодо зупинення або припинення таких виплат відповідним реципієнтам або групі реципієнтів.

За результатами проведення верифікації було виявлено ряд порушень під час виплати щомісячної адресної допомоги, передбаченої постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 505. На сьогодні регіональними органами соціального захисту населення повідомлено про зупинення, припинення виплат та повернення коштів за результатами врахування рекомендацій Мінфіну щодо отримувачів цієї допомоги на загальну суму 38,19 млн гривень.

Щодо проведення заходів з метою розроблення та запровадження механізму відшкодування збитків та порядку надання компенсацій за майно, що було пошкоджене під час проведення антитерористичної операції, та виконання відповідних пунктів „Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року” затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 № 1393-р

За інформацією МТОТ, під час проведення 30.01.2017 міжвідомчої наради під головуванням Секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. Турчинова прийнято рішення покласти на Мін'юст завдання підготувати та внести Секретарю РНБО проект Указу Президента України про необхідність створення міжвідомчої робочої групи при Президентові України для супроводження в міжнародних судових інстанціях позовів стосовно нанесення державою-агресором шкоди національним інтересам України та її громадянам.

Також на виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 184, наказом МТОТ від 12.10.2016 № 27 та за підтримки Проекту Ради Європи „Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні” утворено робочу групу з питань підготовки проектів законів та підзаконних нормативно-правових актів щодо вдосконалення національного законодавства України стосовно захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб.

До складу зазначеної робочої групи включено народних депутатів України, представників центральних органів виконавчої влади, неурядових організацій. Одним із напрямів її роботи є вирішення питань щодо житла, реституції, компенсації за втрачену власність внутрішньо переміщеним особам.

За інформацією Мін'юсту, на виконання доручення Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 17.02.2017 № 5254/1/1-17 (до листа Служби безпеки України від 08.02.2017 № 33/5-1014) Мін'юстом разом із МТОТ було розглянуто питання порядку відшкодування шкоди, завданої життю, здоров'ю та майну громадян під час проведення антитерористичної операції, та визначення механізмів його реалізації, про що повідомлено Секретаріат Кабінету Міністрів України та Службу безпеки України.

За інформацією Мінфіну, на сьогодні нормативно-правові акти, які б регулювали порядок, критерії та розміри відшкодування фізичним особам збитків, завданих внаслідок бойових дій, відсутні, а тому вирішити питання щодо виділення з державного бюджету коштів на відшкодування (компенсації) витрат громадянам, у яких повністю або частково зруйновано житло внаслідок бойових дій, немає законодавчих підстав.

В зв'язку з цим у Державному бюджеті України на 2017 рік коштів на відшкодування збитків за зруйноване або пошкоджене під час проведення антитерористичної операції житло не передбачено.

Водночас повідомляємо, що відповідно до Закону України від 03.02.2015 № 141-VIII „Про військово-цивільні адміністрації” (зі змінами) військово-цивільні адміністрації населених пунктів на відповідній території виконують повноваження, зокрема, зі сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла; надання допомоги власникам квартир (будинків) в їх відбудові у разі пошкодження в результаті терористичних актів, диверсій; організації за

рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, житлових будинків, а також шляхів місцевого значення; виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.

Підпунктом 4 пункту 24 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу встановлено, що виконання державного бюджету та місцевих бюджетів у населених пунктах Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не виконують своїх повноважень, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України, проводиться з урахуванням, зокрема, того, що тимчасово, до повернення населених пунктів під контроль державної влади, залишки коштів місцевих бюджетів таких населених пунктів, що обліковуються станом на 01.01.2016 на рахунках в органах Казначейства, зараховуються до спеціального фонду відповідних обласних бюджетів Донецької та Луганської областей. Залишки коштів перераховуються органами Казначейства і відображаються ними у бухгалтерському обліку та звітності про виконання місцевих бюджетів за класифікацією фінансування бюджету. Зараховані до обласних бюджетів залишки коштів спрямовуються, зокрема, на відновлення об'єктів соціальної і транспортної інфраструктури, житлового фонду, систем забезпечення життєдіяльності, включаючи їх утримання, та соціально-економічний розвиток Донецької та Луганської областей.

Переліки об'єктів і заходів, що будуть проводитися за рахунок зазначених залишків коштів, затверджуються відповідними обласними державними адміністраціями, обласними військово-цивільними адміністраціями за погодженням із Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету. При цьому до таких переліків не можуть бути включені об'єкти і заходи на територіях окремих районів, міст, селищ і сіл, де органи державної влади тимчасово не виконують своїх повноважень, та у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення.

Починаючи з 01.01.2017 залишки коштів місцевих бюджетів таких населених пунктів, що обліковуються станом на кожну звітну дату на рахунках в органах Казначейства, зараховуються до спеціального фонду відповідних обласних бюджетів Донецької та Луганської областей. Залишки коштів перераховуються органами Казначейства щомісяця (до 10 числа місяця, наступного за звітним), відображаються ними у бухгалтерському обліку та звітності про виконання місцевих бюджетів за класифікацією фінансування бюджету та спрямовуються на об'єкти і заходи, що формуються з урахуванням положень абзаців другого і четвертого підпункту 4 пункту 24 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу.

Крім того, для вирішення питання відшкодування збитків громадянам, власність яких була зруйнована (пошкоджена) внаслідок збройного конфлікту на сході України, на розгляд Верховної Ради України внесено законопроекти:

- „Про відшкодування шкоди, заподіяної громадянам терористичним актом, та внаслідок проведення антитерористичної операції” (реєстр. № 6041 від 07.02.2017);

- „Про відшкодування шкоди, заподіяної терористичним актом” (реєстр. № 4328 від 29.03.2016).

Прийняття вказаних або альтернативних законопроектів створить передумови для вирішення зазначеного питання.

Щодо врегулювання питання виплати пенсій та іншої соціальної допомоги особам, що залишилися проживати на тимчасово не підконтрольній українській владі території

Бюджетні кошти на соціальні виплати виплачуються на території України в установленому законодавством порядку, крім територій, які тимчасово не підконтрольні українській владі.

Виплата пенсій пенсіонерам, які проживають в населених пунктах Луганської та Донецької областей, що тимчасово не контролюються українською владою, можлива за умови відновлення в них діяльності легітимних органів Пенсійного фонду України, Казначейства, поштового зв'язку та установ банків.

Водночас зазначаємо, що відповідно до статті 1 Закону України „Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” від 20.10.2014 № 1706-VII внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.11.2014 № 637 „Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам” передбачено, що призначення та продовження соціальних виплат за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування внутрішньо переміщеним особам проводиться за місцем взяття таких осіб на облік, що підтверджується довідкою, виданою згідно з Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 „Про облік внутрішньо переміщених осіб”.

Відповідно до Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 365 „Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам”, орган, що проводить соціальні виплати, та структурний підрозділ з питань соціального захисту населення на підставі рішення комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам призначає (відновлює) соціальну виплату за місцем фактичного проживання / перебування внутрішньо переміщеної особи (незалежно від факту реєстрації її місця проживання / перебування) з місяця, в якому надійшла заява внутрішньо переміщеної особи, та повертає суми недоотриманих соціальних виплат за минулий період відповідно до законодавства.

Щодо розроблення та запровадження довгострокових комплексних цільових програм вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб

За інформацією Мін'юсту, згідно з пунктом 12 додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 „Про ефективне використання державних коштів” передбачено припинення підготовки проектів нових державних цільових програм або внесення змін до затверджених цільових програм, що потребують додаткового фінансування з державного бюджету, крім Програми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 № 1684.

Водночас зазначаємо, що постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1094 затверджено Комплексну державну програму щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 року (далі – Програма).

Відповідно до пункту 2 Програми Мінсоцполітики щокварталу до 20 числа наступного місяця інформує Кабінет Міністрів України про стан виконання передбачених Програмою заходів. Інформацію про стан виконання Плану заходів Програми на 2016 рік розміщено на офіційному сайті Мінсоцполітики <http://www.msp.gov.ua> в розділі „Внутрішньо переміщені особи”.

З повагою

Міністр

А. Рева

